

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
Министарства заштите животне средине, Београд
по ревизији сврсисходности пословања
„Управљање квалитетом пољопривредног земљишта“

Број: 400 - 1085/2024-04/56
Београд, 7. април 2025. године

Садржај:

1. УВОД	3
2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА.....	4
ПРИОРИТЕТ 1 – грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана	4
2.1 Недостатак стратешког планирања, мониторинга и усаглашених мера на свим нивоима власти указује на то да надлежни органи нису у довољној мери управљали заштитом и очувањем земљишта као природног ресурса од националног интереса.	4
2.1.1 Мониторинг земљишта у Републици Србије није системски успостављен ни осам година након доношења Закона о заштити земљишта.....	4
2.1.1.1 Опис несврсисходности	4
2.1.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање	4
2.1.1.3 Оцена мера исправљања.....	5
2.2 Надлежни органи нису у потпуности предузели адекватне мере за побољшање квалитета и плодности пољопривредног земљишта због неусклађених прописа и недостатка ефикасног управљања подацима.....	5
2.2.1 Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде и Министарство заштите животне средине немају евиденцију о пројектима рекултивације пољопривредног земљишта сходно одредбама Закона о рударству и геолошким истраживањима, иако су такви пројекти постојали	5
2.2.1.1 Опис несврсисходности	5
2.2.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање	6
2.2.1.3 Оцена мера исправљања.....	6
2.3 Неуспостављање ефикасног надзора и координације надлежних органа доводи до недовољне ефективности у очувању и унапређењу квалитета пољопривредног земљишта.	6
2.3.1 Министарство заштите животне средине није у довољној мери вршило надзор над спровођењем Закона о заштити земљишта у циљу одрживог коришћења и заштите земљишта	6
2.3.1.1 Опис несврсисходности	6
2.3.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање	7
2.3.1.3 Оцена мера исправљања.....	8
ПРИОРИТЕТ 2 – Несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана, односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана	8

2.4 Недостатак стратешког планирања, мониторинга и усаглашених мера на свим нивоима власти указује на то да надлежни органи нису у довољној мери управљали заштитом и очувањем земљишта као природног ресурса од националног интереса	8
2.4.1 Превентивне мере заштите земљишта нису ефективно спроведене јер недостају јасне стратегије и смернице на државном и локалном нивоу, што отежава праћење и побољшање стања квалитета земљишта	8
2.4.1.1 Опис несврсисходности	8
2.4.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање	9
2.4.1.3 Оцена мера исправљања.....	9
2.4.1.4 Опис несврсисходности	9
2.4.1.6 Оцена мера исправљања.....	10
2.5 Надлежни органи нису у потпуности предузели адекватне мере за побољшање квалитета и плодности пољопривредног земљишта због неусклађених прописа и недостатка ефикасног управљања подацима	10
2.5.1 Недостатак ажурираних прописа и овлашћених организација за испитивање опасних и штетних материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање повећава ризик од контаминације и може угрозити квалитет пољопривредног земљишта	10
2.5.1.1 Опис несврсисходности	10
2.5.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање	11
2.5.1.3 Оцена мера исправљања.....	11
3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА	12

1. УВОД

У Извештају о ревизији сврсисходности пословања „Управљање квалитетом пољопривредног земљишта“, број: 400 – 1085/2024 – 04/37 од 16. децембра 2024. године, Државна ревизорска институција је навела налазе на основу којих је закључено да недостатак стратешког планирања, ефикасног мониторинга и координације надлежних органа значајно угрожава заштиту и управљање пољопривредним земљиштем као природним ресурсом од националног интереса.

С обзиром да све откривене несврсисходности нису биле отклоњене у току ревизије, Државна ревизорска институција је од субјеката ревизије захтевала достављање одазивног извештаја.

Министарство заштите животне средине је у остављеном року од 90 дана доставио одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице.

У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности. У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај и оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

ПРИОРИТЕТ 1 – грешке, неправилности и погрешна исказивања које је могуће отклонити у року од 90 дана

2.1 Недостатак стратешког планирања, мониторинга и усаглашених мера на свим нивоима власти указује на то да надлежни органи нису у довољној мери управљали заштитом и очувањем земљишта као природног ресурса од националног интереса

2.1.1 Мониторинг земљишта у Републици Србије није системски успостављен ни осам година након доношења Закона о заштити земљишта

2.1.1.1 Опис несврсисходности

Законом о заштити земљишта уређено је да Република Србија, Аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе обезбеђују систематско праћење стања и квалитета земљишта (мониторинг земљишта) у оквиру својих надлежности у складу са Програмом мониторинга земљишта. Мониторинг земљишта на свим нивоима власти није системски успостављен, јер Програм мониторинга земљишта на нивоу државне мреже (државни мониторинг) за период од две године није донет. Надлежни орган Аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе не доносе програме мониторинга земљишта на нивоу локалне мреже, који мора бити усклађен са програмом мониторинга земљишта на нивоу државне мреже. Град Сомбор не спроводи мере систематског праћења стања и квалитета земљишта, док град Панчево ове мере реализују кроз Годишње програме коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине. Без обзира на то што није било програма мониторинга земљишта, у периоду 2021–2023. године десет јединица локалне самоуправе (међу којима је и град Панчево) доставило је извештаје о спровођењу систематског праћења квалитета земљишта Агенцији за заштиту животне средине. Без организованог система мониторинга земљишта, није могуће осигурати квалитетне и благовремене податке о стању и квалитету земљишта, извршити обавезе према међународним институцијама и сагледати стање земљишта на националном нивоу.

Министарству заштите животне средине дали смо препоруку да предложи Влади да доносе Програм мониторинга земљишта на нивоу државне мреже (државни мониторинг) за период од две године који се финансира средствима из буџета Републике Србије.

2.1.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Министарство заштите животне средине је доставило оверен одазивни извештај у форми акционог плана у коме је наведено:

Припремљен је први текст Предлога уредбе о утврђивању Програма мониторинга земљишта на нивоу државне мреже за 2025. и 2026. годину.

Планом нормативних активности за 2025. годину предвиђено је да Уредба о Програму мониторинга земљишта на нивоу државне мреже да буде предложена Влади на усвајање у I кварталу 2025. године.

У Буџету Републике Србије су обезбеђена средства за спровођење Програма мониторинга земљишта на нивоу државне мреже у 2025. години. Планом јавних набавки за 2025. годину планирано је да се услуга мониторинга земљишта на нивоу државне мреже у 2025. години покрене у I кварталу ове године. Министарство заштите животне средине је покренуло процедуру поступка за спровођење ове јавне набавке.

Министарство заштите животне средине је, 2024. године, финансирао пројекат „Израда софтвера и успостављање базе података из локалних мрежа мониторинга квалитета земљишта и успостављања мреже државног мониторинга“. Пројектом је креиран информациони систем са постављеном мрежом мерних места државне мреже мониторинга земљишта и припадајућим моделом података и база података у PostgreSQL+PostGIS окружењу, за све параметре који се прикупљају у оквиру државног и локалног мониторинга земљишта. Домени су сачињени од листа/табела из ФАО ISBN 92–5–105521–1, приручника за опис земљишта и представљају основу за попуњавање Образаца о мониторингу земљишта. У наредном периоду извршиће се импортовање софтвера у Информациони систем министарства и увезивање са информационим системом Агенције за заштиту животне средине.

Докази:

- Текст израђеног Предлога уредбе о утврђивању Програма мониторинга земљишта на нивоу државне мреже за 2025. и 2026. годину;
- План рада Министарства заштите животне средине за 2025. годину;
- План јавних набавки за 2025 годину;
- Извештај о реализованим активностима пројекта „Израда софтвера и успостављање базе података из локалних мрежа мониторинга квалитета земљишта и успостављање мреже државног мониторинга“, ЈН број 0003/24.

2.1.1.3 Оцена мера исправљања

Описане мере исправљања оцењујемо као задовољавајуће.

2.2 Надлежни органи нису у потпуности предузели адекватне мере за побољшање квалитета и плодности пољопривредног земљишта због неусклађених прописа и недостатка ефикасног управљања подацима

2.2.1 Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде и Министарство заштите животне средине немају евиденцију о пројектима рекултивације пољопривредног земљишта сходно одредбама Закона о рударству и геолошким истраживањима, иако су такви пројекти постојали

2.2.1.1 Опис несврсисходности

Законом о пољопривредном земљишту је уређено да се пољопривредно земљиште, које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или за друге намене које немају трајни карактер, приводи одговарајућој намени, односно оспособљава за пољопривредну производњу по пројекту рекултивације. Такође, Законом о заштити земљишта прописано је да се извршење радова на ремедијацији и рекултивацији врши према одобреном пројекту. Током периода ревизије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде није овластило ниједно привредно друштво, предузеће или друго правно лице за израду пројеката рекултивације. Међутим, пољопривредна инспекција је идентификовала неправилности за вршење експлоатације минералних сировина без сагласности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, без пројекта рекултивације и без плаћене накнаде за промену намене пољопривредног земљишта. Правилник из 2023. године о условима за израду пројекта рекултивације пољопривредног земљишта је донет 17 година након што је Закон о пољопривредном земљишту ступио на снагу. Увидом у документацију Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управе за пољопривредно земљиште и Министарства заштите животне средине установљено је да су ове институције остале без информација

о томе да ли је носилац експлоатације извршио рекултивацију пољопривредног земљишта у складу са техничким пројектом рекултивације како је то уређено Закона о рударству и геолошким истраживањима. Недостатак евиденција о пројектима рекултивације отежава планирање и спровођење редовног инспекцијског надзора. Поред тога, значајно кашњење у доношењу подзаконског акта о условима за израду пројекта рекултивације довело је до недостатка постојања јасних процедура и стандарда за израду пројекта рекултивације пољопривредног земљишта. Због ових недостатака, постоји ризик да неће доћи до побољшања стања загађеног и деградираног земљишта (Налаз 2.3).

Министарству заштите животне средине дали смо препоруку да у сарадњи са надлежним институцијама сачини евиденцију о пројектима рекултивације пољопривредног земљишта коју је дужан да спроведе носилац експлоатације у току и по завршетку извођења радова на експлоатацији, а најкасније у року од једне године од дана завршетка радова на површинама на којима су рударски радови завршени сходно Закону о рударству и геолошким истраживањима.

2.1.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Министарство заштите животне средине је доставило оверен одазивни извештај у форми акционог плана у коме је наведено:

Министарству рударства и енергетике је 3.3.2025. године упућен захтев за доставу свих пројекта рекултивације пољопривредног земљишта коју је био дужан да спроведе носилац експлоатације у току и по завршетку извођења радова на површинама на којима су рударски радови завршени, сходно Закону о рударству и геолошким истраживањима. Очекује се одговор Министарства рударства и енергетике.

Дана 19.1.2025. године, Министарство заштите животне средине добило је захтев Управе за пољопривредно земљиште, за доставу евиденције о пројектима рекултивације пољопривредног земљишта. Министарство заштите животне средине је 18.2.2025. године, Управи за пољопривредно земљиште доставило тражену евиденцију пројекта рекултивације пољопривредног земљишта.

Докази:

- Допис Министарству рударства и енергетике;
- Допис Управи за пољопривредно земљиште.

2.1.1.3 Оцена мера исправљања

Описане мере исправљања оцењујемо као задовољавајуће.

2.3 Неуспостављање ефикасног надзора и координације надлежних органа доводи до недовољне ефективности у очувању и унапређењу квалитета пољопривредног земљишта.

2.3.1 Министарство заштите животне средине није у довољној мери вршило надзор над спровођењем Закона о заштити земљишта у циљу одрживог коришћења и заштите земљишта

2.3.1.1 Опис несврсисходности

Инспекцијски надзор над применом одредаба Закона о заштити земљишта и прописа донетих на основу овог закона врши МЗЖС преко инспектора. МЗЖС – Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средини није у довољној мери вршио надзор над спровођењем Закона о заштити земљишта ради одрживог коришћења и заштите земљишта. У циљу заштите земљишта од загађења и деградације, током 2022. и 2023.

године инспектори су извршили редовну службену посету само једном правном лицу. Надзор над доношењем стратешких, годишњих документима, односно документима за заштиту земљишта и извештавање, није био предмет плана инспекцијског надзора. Недостатак адекватног инспекцијског надзора над применом Закона о заштити земљишта и прописа који произлазе из њега, може довести до недовољне заштите земљишта и повећаног ризика од загађења и деградације земљишта.

Министарству заштите животне средине дата је препорука да приликом процене ризика у фази планирања инспекцијског надзора анализира утврђено стање у овој области и у складу са тим планира већи обухват инспекцијског надзора над спровођењем Закона о заштити земљишта у делу доношења стратешких, годишњих документима, односно документима за заштиту земљишта и извештавање, а све у циљу заштите земљишта.

2.3.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Министарство заштите животне средине је доставило оверен одазивни извештај у форми акционог плана у коме је наведено:

Сектор за надзор и превентивно деловање у животној средине је у складу са својим кадровским капацитетима, један републички инспектор за заштиту животне средине, у току 2024. године извршио 7 инспекцијских надзора, од тога 2 редовна, 1 мешовити, 1 допунски и 3 ванредна на спровођењу мера заштите земљишта сагласно одредбама Закона о заштити земљишта („Службени гласник РС”, бр. 112/15). Ванредни инспекцијски надзори су извршени у следећим случајевима:

- По захтеву Сектора за управљање отпадом и отпадним водама Министарства заштите животне средине на достављени Извештај о обављеној ремедијацији и рекултивацији земљишта на локацији Тигар АД Пирот, а у вези решења Министарства заштите животне средине којим је дата сагласност на пројекат ремедијације земљишта на локацији „Тигар А.Д. Пирот”;
- Инспекцијски надзор централног складишта отпада за ЕДБ – Дистрибутивно подручје Београд „Икарус” у Земуну везано за изливање на земљиште сакупљене спирне атмосферске воде са платоа складишта опасног и неопасног отпада. Поступајући инспектор за заштиту животне средине је донео решења којим је надзираном субјекту, наложио мере за отклањање утврђених незаконитости, ради испуњавања законом прописаних обавеза и обезбеђивања његовог законитог поступања и пословања;
- Преко Инфо-центра Министарства заштите животне средине достављена је презентација у вези изливања уља из трафоа у кругу Енергетика д.о.о. из Крагујевца. Поменути трафо је резервни који је садржавао уље због влаге, и мала исцурела количина је одмах санирана и безбедно складиштена.

У складу са кадровским капацитетима и према Плану инспекцијског надзора Инспекције за заштиту животне средине за 2025. годину, везано за спровођење Закона о заштити земљишта планирани су:

- Инспекцијски надзори постројења за која је издата интегрисана дозвола;
- Инспекцијски надзори постојећих постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе;
- Инспекцијски надзори у области контроле спровођења прописаних услова и мера заштите животне средине, за пројекте на које је дата сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину, односно на Студију о процени утицаја на

животну средину затеченог стања, од стране Министарства надлежног за послове заштите животне средине;

- Инспекцијски надзори привредних субјеката код којих постоји могућност загађења земљишта или је утврђено загађење земљишта по пријавама, у случају акцидентата, као и у случајевима надзора над реализацијом радова на санацији и/или ремедијацији контаминираних земљишта, у складу са решењима о давању сагласности на пројекте санације и/или ремедијације.

Такође, према Плану инспекцијског надзора Инспекције за заштиту животне средине за 2025. годину, планиране су и Службене саветодавне посете Акционарског друштва Електромрежа Србије, Кнеза Милоша 11, Београд на основу члана 13 Закона о инспекцијском надзору којим је уређено превентивно деловање инспекције. Током 2025. године извршиће се и Службене саветодавне посете које ће обухватити 10 локација земљишта на којима су изграђене трафостанице и током службених саветодавних посета овлашћена стручна организација извршиће узорковање земљишта на локацијама трафостаница, а све у циљу примени одредби Закона о заштити земљишта. Службене саветодавне посете локација земљишта трафостаница које су налазе на територији Аутономне покрајине биће реализоване као заједничка акција са покрајинском инспекцијом за заштиту животне средине.

Докази:

- На основу члана 10 Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15, 44/18 – др.закон и 95/18) донет је План инспекцијског надзора Инспекције за заштиту животне средине за 2025. годину, на који је прибављена сагласност од Координационе комисије који је и објављен на интернет страници Координационе комисије и Инспекције за заштиту животне средине: <https://inspektor.gov.rs/page/922/Предлог-годишњих-планова-инспекцијског-надзора-за-2025-годину> и <https://www.ekologija.gov.rs/inspekcija>

2.3.1.3 Оцена мера исправљања

Описане мере исправљања оцењујемо као задовољавајуће.

ПРИОРИТЕТ 2 – Несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана, односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана

2.4 Недостатак стратешког планирања, мониторинга и усаглашених мера на свим нивоима власти указује на то да надлежни органи нису у довољној мери управљали заштитом и очувањем земљишта као природног ресурса од националног интереса

2.4.1 Превентивне мере заштите земљишта нису ефективно спроведене јер недостају јасне стратегије и смернице на државном и локалном нивоу, што отежава праћење и побољшање стања квалитета земљишта

2.4.1.1 Опис несврсисходности

Превентивне мере заштите земљишта обухватају планирање и интегрисање заштите земљишта у секторске политике и планове, утврђивање испуњености услова заштите земљишта, доношење планских и програмских докумената за заштиту земљишта. Нису ефективно предузете превентивне мере заштите земљишта, јер Влада Републике Србије није донела План заштите земљишта, иако је прошло осам година од ступања на снагу Закона о заштити земљишта. Ниједна од 145 јединица локалне самоуправе, међу којима

су и градови Панчево и Сомбор, не доноси годишње програме заштите земљишта и не подноси извештаје о спровођењу мера и активности из тих програма. Разлог за то је и што Министарство заштите животне средине још увек није прописало садржину ових докумената. Недоношење плана заштите земљишта доводи до отежаног праћења стања земљишта, погоршања његовог квалитета и неусаглашености у раду различитих субјеката.

Министарству заштите животне средине дата је препорука да ближе пропише садржину Годишњег програма заштите земљишта и извештавање о спровођењу Годишњег програма које доносе јединице локалне самоуправе.

2.4.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Министарство заштите животне средине је доставило оверен одазивни извештај у форми акционог плана у коме је наведено:

Чланом 16 став 1 Закона о заштити земљишта прописано је, да се План заштите земљишта, спроводи Годишњим програмом заштите земљишта. Обзиром да План заштите земљишта није донет, јединице локалне самоуправе и орган надлежан за послове заштите животне средине на територији Аутономне покрајине, још увек не доносе Годишњи програм заштите земљишта. Агенција за заштиту животне средине спроводи годишњи Програм испитивања земљишта, прикупља и обрађује податке о земљишту, израђује индикаторе стања и ризика од деградације земљишта. Правилник о садржини Годишњег програма заштите земљишта и Правилник о садржини извештаја о спровођењу мера и активности утврђених у Годишњем програму које доносе јединице локалне самоуправе биће донети након доношења Плана заштите земљишта. Период у коме се планира предузимање мере исправљања јесте четврти квартал 2025. године.

2.4.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.4.1.4 Опис несврсисходности

Превентивне мере заштите земљишта обухватају планирање и интегрисање заштите земљишта у секторске политике и планове, утврђивање испуњености услова заштите земљишта, доношење планских и програмских докумената за заштиту земљишта. Нису ефективно предузете превентивне мере заштите земљишта, јер Влада Републике Србије није донела План заштите земљишта, иако је прошло осам година од ступања на снагу Закона о заштити земљишта. Ниједна од 145 јединица локалне самоуправе, међу којима су и градови Панчево и Сомбор, не доноси годишње програме заштите земљишта и не подноси извештаје о спровођењу мера и активности из тих програма. Разлог за то је и што Министарство заштите животне средине још увек није прописало садржину ових докумената. Недоношење плана заштите земљишта доводи до отежаног праћења стања земљишта, погоршања његовог квалитета и неусаглашености у раду различитих субјеката.

Министарству заштите животне средине дата је да предложи Влади Републике Србије доношење Плана заштите земљишта у циљу заштите земљишта на територији Републике Србије.

2.4.1.5 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Министарство заштите животне средине је доставило оверен одазивни извештај у форми акционог плана у коме је наведено:

Стручне основе за израду Плана заштите земљишта су израђене 2018. године. Пропис није донет, јер је претходно потребно ускладити одредбе Закона о заштити земљишта са одредбама Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18), према коме План прелази у Програм. У складу са тим Програм се усваја по правилу за период до три године, а остваривање циљева програма планира се и прати посредством акционог плана за спровођење програма.

Према усвојеном Плану рада за 2025. годину Предлог закона о изменама и допунама Закона о заштити земљишта, треба да буде усвојен до краја 2025. године а у складу с тим планирано је да Уредба којом се утврђује План заштите земљишта буде усвојена три месеца након тога.

У јануару 2025. године, Министарство заштите животне средине је упутило захтев за ангажовање једног млађег и једног старијег експерта преко PLAC IV пројекта ради припреме Плана заштите земљишта. У захтеву је планирано да се пројекат реализује у периоду април–новембар 2025. године. Делегација ЕУ се 4.2.2025. године сагласила са предложеним TOR-ом, уз препоруку да се извођење активности, започне након усвајања ЕУ директиве о мониторингу земљишта. Доношење Закона о измени и допуни Закона о заштити земљишта, планирана је измена члана 14 Закона о заштити земљишта („Службени гласник РС”, број 112/15) у складу са одредбама Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18).

Доношење Програма заштите земљишта на територији Републике Србије. Програм се усваја по правилу за период до три године, а остваривање циљева програма планира се и прати посредством акционог плана за спровођење програма. Период у коме се планира предузимање мера исправљања јесте одмах након усвајања Закона о изменама и допунама Закона о заштити земљишта.

2.4.1.6 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.5 Надлежни органи нису у потпуности предузели адекватне мере за побољшање квалитета и плодности пољопривредног земљишта због неусклађених прописа и недостатка ефикасног управљања подацима

2.5.1 Недостатак ажурираних прописа и овлашћених организација за испитивање опасних и штетних материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање повећава ризик од контаминације и може угрозити квалитет пољопривредног земљишта

2.5.1.1 Опис несврсисходности

Законом о пољопривредном земљишту уређено је да се испитивање пољопривредног земљишта и воде за наводњавање у циљу утврђивања количина опасних и штетних материја врши по програму који доноси Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде. Испитивање може да се врши само од стране привредних друштава или других правних лица која су овлашћена од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Током периода ревизије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде није донело конкретне програме и није овластило ниједно привредно друштво, предузеће или друго правно лице за обављање ових испитивања. Разлог за то је што је Правилник из 2023. године о условима за испитивање опасних и штетних материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање донет са закашњењем од 15 година. Прописи о дозвољеним количинама опасних и штетних

материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање, као и методама њиховог испитивања, нису ажурирани ни након 18 година од доношења новог Закона о пољопривредном земљишту. Правилник из 1994. године, који уређује ову област, још увек је на снази и примењује се. Недостатак ажурираних прописа и овлашћених организација за испитивање опасних и штетних материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање може резултирати повећаним ризиком од контаминације пољопривредног земљишта и воде, што утиче на квалитет пољопривредног земљишта.

Министарству заштите животне средине је препорука да у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде средине преиспита и усклади акта о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања.

2.5.1.2 Исказане мере исправљања и њихово вредновање

Министарство заштите животне средине је доставило оверен одазивни извештај у форми акционог плана у коме је наведено:

У Буџету Републике Србије обезбеђена су средства за реализацију јавне набавке – Ангажовање научне институције за израду прописа и припрему научних и стручних основа за успостављање и примену стандарда квалитета у области заштите земљишта. У оквиру ове јавне набавке планирано је ангажовање научне институције која ће, између осталог, припремити научне основе за ревизију Уредбе о граничним вредностима загађујућих, опасних и штетних материја у земљишту, пошто стандарди квалитета земљишта урбаних /индустријских зона у односу на пољопривредна и шумска земљишта захтевају ревизију граничних максималних и ремедијационих вредности опасних и штетних материја у земљишту. Министарство заштите животне средине је покренуло процедуру поступка за спровођење ове јавне набавке.

У напредном периоду, планира се формирање радне групе за припрему Предлога уредбе о измени и допуни Уредбе о граничним вредностима загађујућих, опасних и штетних материја у земљишту, у коју ће бити укључени и представници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Достављање Влади Републике Србије Предлога уредбе о измени и допуни Уредбе о граничним вредностима загађујућих, опасних и штетних материја у земљишту, на усвајање. Период у коме се планира предузимање мере исправљања јесте четврти квартал 2025. године.

2.3.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај Министарства заштите животне средине, број 001318022 2024 14850 001 000 000 001 од 14. марта 2025. године, који је на основу захтева из Извештаја о ревизији сврсисходности пословања „Управљање квалитетом пољопривредног земљишта“ број: 400 – 1085/2024 – 04/37 од 16. децембра 2024. године поднео субјект ревизије Министарство заштите животне средине. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице Министарства заштите животне средине, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације (акционог плана субјекта ревизије којим су планиране активности на отклањању откривених несврсисходности). Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су планиране мере исправљања, наведене у акционом плану и описане у одазивном извештају који је поднело Министарство заштите животне средине задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37 Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаним у одазивном извештају, потребно је да обавештавате Државну ревизорску институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених несврсисходности према роковима из одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Државна ревизорска институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које будете ви исказали предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

ЧЛАН САВЕТА

Невенка Бојанић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
7. април 2025. године

Обрађивач:

Ђурђа Ковачевић
Виши саветник у ревизији

Врховни државни ревизор

Стојанка Миловановић